

CAPVUMCA Child and Adolescent Psychiatry VU University medical center Amsterdam
 'ze zeggen dat ik gek ben' den bosch 2 november 2009

kinderen en adolescenten op school & psychiatrische stoornissen

theo doreleijers, kinder- en jeugdpsychiater, vumc/de bascule amsterdam

CAPVUMCA Child and Adolescent Psychiatry VU University medical center Amsterdam

- stoornissen bij de algemene schooljeugd
- definitie stoornissen
- normale ontwikkeling
- ontstaan stoornissen
- diagnostiek
- samenvatting

CAPVUMCA Child and Adolescent Psychiatry VU University medical center Amsterdam

- **stoornissen bij de algemene schooljeugd**
- gedragsstoornissen en adhd: 4-9%
- emotionele stoornissen: 5-8%
- ontwikkelingsstoornissen: 1-3%
- eet- en slaapstoornissen e.d.: 3-6%
- **enige stoornis: 8-15%**

CAPVUMCA Child and Adolescent Psychiatry VU University medical center Amsterdam

stoornissen bij de algemene schooljeugd

definitie stoornissen

- toestanden
- waarbij het vermogen om om te gaan
- met allerlei ervaringen, situaties of emoties
- ontregeld is
- waardoor gedrags- of emotionele problemen ontstaan
- in zo ernstige mate
- dat iemand er niet meer door kan functioneren
- en eronder lijdt of anderen eronder doet lijden

CAPVUMCA Child and Adolescent Psychiatry VU University medical center Amsterdam
 'ze zeggen dat ik gek ben' den bosch 2 november 2009

het begrip DSM IV

- standaardisatie
- aan de hand van criteria
- op vijf aspecten
- voor praktisch en wetensch. onderzoek

CAPVUMCA Child and Adolescent Psychiatry VU University medical center Amsterdam
 'ze zeggen dat ik gek ben' den bosch 2 november 2009

het begrip comorbiditeit

- ernst van de stoornis
- functioneringsniveau kind
- behandelbaarheid stoornis
- prognose

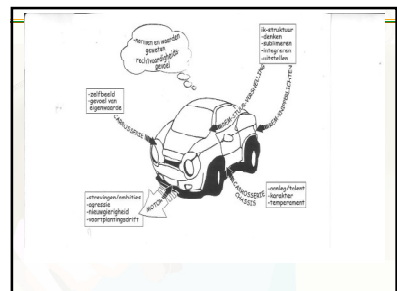
CAPVUMCA Child and Adolescent Psychiatry VU University medical center Amsterdam

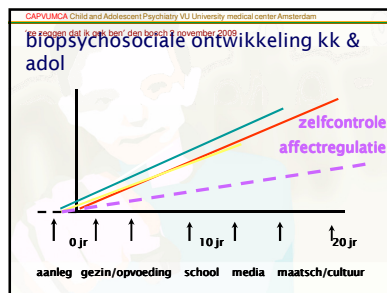
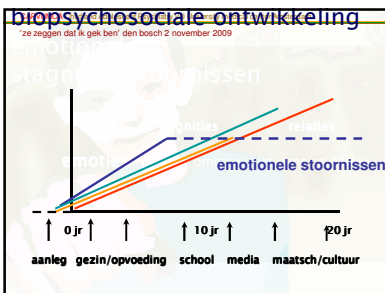
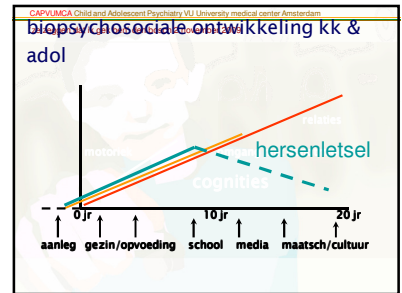
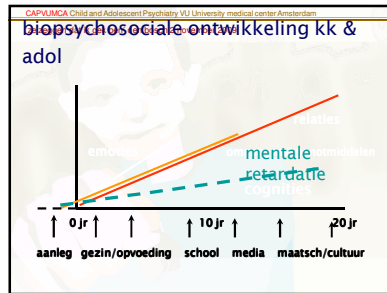
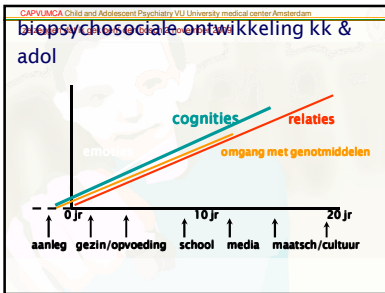
stoornissen bij de algemene schooljeugd

- definitie stoorn
- normale ontwikkeling
- verschillende stoornissen
- diagnostiek
- samenvatting

CAPVUMCA Child and Adolescent Psychiatry VU University medical center Amsterdam

biopsychosociale ontwikkeling kk & adol

- CAPVUMCA Child and Adolescent Psychiatry VU University medical center Amsterdam
 *ze zeggen dat ik gek ben' den bosch 2 november 2009
- stoornissen bij de algemene schooljeugd
 - definitie stoornissen
 - normale ontwikkeling
 - **ontstaan stoornissen**
 - diagnostiek
 - samenvatting

CAPVUMCA Child and Adolescent Psychiatry VU University medical center Amsterdam
 *ze zeggen dat ik gek ben' den bosch 2 november 2009

interactie genetica / omgeving

- combinatie van een aangeboren minder prikkelbaar autonoom zenuwstelsel met verwaarlozing leidt op 10-jarige leeftijd al tot meer agressief gedrag
Raine, Mednick, Brennan en Venables ea (1994, 1996, 1997)
- combinatie van passieve variant van het MoA-gen en kindermishandeling leidt tot meer gewelddadigheid
Caspri A, McClay J, Moffitt TE, et al. (2002) Science 297 (8): 851-854
- samenhang verwaarlozing, reparatief gedrag moederdier en (ir)reversibel agressief gedrag
M Schmidt, MS Oitzl, S Levine, ER de Kloet (2002) Dev. Brain Research 138: 39-49

CAPVUMCA Child and Adolescent Psychiatry VU University medical center Amsterdam
 *ze zeggen dat ik gek ben' den bosch 2 november 2009

vroege zwangerschapsperiode

directe of indirecte **somatisch** toxische invloeden met latere schade voor psychisch functioneren

- chemicaliën: oplosmiddelen, pcb's, lood
- (afgeleiden van) hormonen: DES, oestrogenen, corticosteroiden
- neurotransmitters
- andere geneesmiddelen: amfetamines, propranolol, barbituraten, pijnstillers, diazepam, oxytocine
- nicotine, alcohol, opiaten, marihuana, coke

swaab et al. 2001

CAPVUMCA Child and Adolescent Psychiatry VU University medical center Amsterdam
 *ze zeggen dat ik gek ben' den bosch 2 november 2009

vroege zwangerschapsperiode

psychisch toxische invloeden

- algemene angsten
- zwenschap-specifieke angsten

CAPVUMCA Child and Adolescent Psychiatry VU University medical center Amsterdam
 'ze zeggen dat ik gek ben' den bosch 2 november 2009

vroege zwangerschapsperiode

→ **moeders die veel stress ervaren tijdens hun (vroege) zwangerschap dragen een foetus die gekenmerkt wordt door meer lichaamsbewegingen, een hogere hartslagvariabiliteit, kortere periodes van diepe slaap en meer waaktoestanden**

huizink e.a., 2001; robles de medina, 2004; van den berg e.a. 2005

CAPVUMCA Child and Adolescent Psychiatry VU University medical center Amsterdam
 'ze zeggen dat ik gek ben' den bosch 2 november 2009

vroege zwangerschapsperiode psychisch toxische invloeden

→ **zij lopen een verhoogd risico op het krijgen van een kind dat zich minder goed kan aanpassen aan een nieuwe omgeving, moeilijker gedrag vertoont en bovendien een achterstand heeft in zijn psychomotorie ontwikkeling**

huizink e.a., 2001; robles de medina, 2004; van den berg e.a. 2005

CAPVUMCA Child and Adolescent Psychiatry VU University medical center Amsterdam
 'ze zeggen dat ik gek ben' den bosch 2 november 2009

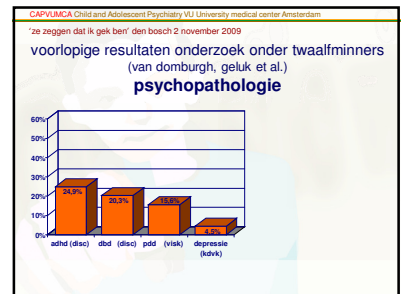
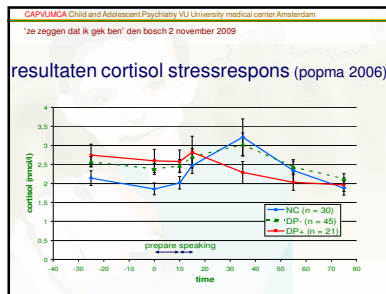
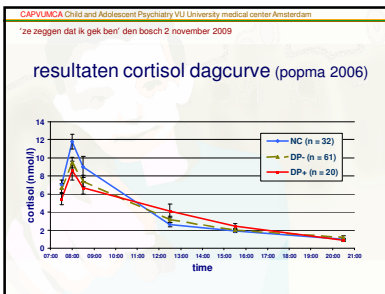
the development aggression/antisoc beh

→ **postnatal period: baby/toddler/schoolkid**

irritable baby: crying, cannot console itself

mother: cannot read cues → over stimulating → emot. diffic. toddler: low frustr. tolerance, over active

mother overresponsive → does not demand → **conduct disord. schoolkid:** aggress, whining, disobe

CAPVUMCA Child and Adolescent Psychiatry VU University medical center Amsterdam
 'ze zeggen dat ik gek ben' den bosch 2 november 2009

resultaten: delinquent- en risico gedrag (van domburgh, geluk et al.)

	T0 (%)	T1 (%)
delinquent gedrag (min. 4 of meer delicten)	15.9	13.9
spijbelen	9.9	15.0
weglopen	6.3	6.9
van school naar huis gestuurd	8.7	13.8
roken	13.5	15.0
alcohol	12.3	15.0
drugs	.4	4.1

• 6.6% rapporteert op zowel T0 als T1 veel delinquent gedrag
 • van deze groep heeft 75% een ext. stoomis
 • van de groep die op 1 van de 2 metingen een hoge score heeft, heeft 48.5% een ext. stoomis

CAPVUMCA Child and Adolescent Psychiatry VU University medical center Amsterdam
 'ze zeggen dat ik gek ben' den bosch 2 november 2009

psychische en gedragsproblemen van marokkaanse kinderen (Carmen Paalman, Marcia Adriaansen)

- prevalentie van emotionele én gedragsproblemen bij Marokkaanse jongeren ~ prevalentie bij NI jongeren
- leerkrachten rapporteren 2 keer zoveel gedragsproblemen bij Marokkaanse kinderen als bij NI kinderen
- acculturatie bij jongens lijkt géén factor, bij meisjes wel;
- vaker sprake van autoritaire opvoeding dan bij NI kk
- jongeren die discriminatie ervaren > meer gedragsprob
- identificatie met islam > minder gedragsproblemen.

CAPVUMCA Child and Adolescent Psychiatry VU University medical center Amsterdam
 'ze zeggen dat ik gek ben' den bosch 2 november 2009

relevantie voor school

- symptomen:
 - angst, somberheid, agressie, contactproblemen, moeheid, druk gedrag
- niveau van functioneren:
 - spijbelen, prestaties, relaties peers/leerkrachten
- gezin / vrije tijd:
 - sociale situatie, ziekte, rouw, scheiding, stoomissen
 - andere kinderen
 - sport, clubs
- middelen gebruik / misbruik
- eerdere hulpverlening / politie- en justitiecontacten

cb: Benschoten VU university medical center

CAPVUMCA Child and Adolescent Psychiatry VU University medical center Amsterdam
'ze zeggen dat ik gek ben' den bosch 2 november 2009

boodschap:

- spreek het kind / de jongere aan op zijn gedrag
- werk met standaard instrumenten
- vertrouw op uw gezond verstand
- maar niet zonder meer en niet altijd
 - intercollegiaal overleg, consultatie
- betrek ouders
 - monitoring
 - begeleid hen naar een verwijzing
- werk op school met protocollen
- onderhoud een vaste relatie met hulpverlening

CAPVUMCA Child and Adolescent Psychiatry VU University medical center Amsterdam
'ze zeggen dat ik gek ben' den bosch 2 november 2009

dank voor uw aandacht:

t.doreleijers@debasculle.com

